

Vejforum 2013

Præsentation af tre nye vejregel-håndbøger om støjskærme

Indlægsholder: Allan Jensen, Rambøll, aaj@ramboll.dk, tlf. 51615812

I regi af Vejregel-organisationen er der nu udarbejdet tre helt nye håndbøger om planlægning, projektering og drift af støjskærme. Håndbøgerne, som vil blive sendt i offentlig høring om kort tid, erstatter den tidligere vejregel fra begyndelsen af 1980'erne. Formålet med de nye håndbøger er at samle de meget omfattende erfaringer, der i de senere år er opnået med støjskærme som virkemiddel til at begrænse støj fra veje. Gennem et tæt samarbejde mellem en projektgruppe hos Rambøll og en ad-hoc gruppe nedsat af Vejregelgruppen for Udstyr for veje og bygværker, er der sket en bearbejdning af alle aspekter af et støjskærmprojekt fra den indledende planlægning til en afsluttende evaluering. Der er lagt stor vægt på at samle de bedste erfaringer om dialogen med naboerne og støjskærmes æstetiske udtryk. Men det er de tekniske aspekter, der har hovedvægten. Bl.a. forsøger vi at give bud på, hvordan man i praksis kan arbejde med CE-mærkede produkter, ligesom valg af materialer og hensyn til drift har fået stor opmærksomhed. Ny viden om støjens udbredelse har ført til, at Vejdirektoratet har kunnet udvikle nye "tommelfingerregler" om placering og dimensionering af støjskærme. Denne nye viden indgår også i håndbøgerne.

Baggrund

Der findes en vejregel for støjskærme og -volde fra 1981. Siden er der sket en betydelig udvikling af design og materialemuligheder. Samtidig sker det stadig hyppigere, at støjskærme opstilles og der er kommet nye metoder og grænseværdier for støj. Endelig er det på europæisk plan fastlagt, at en støjskærm er en byggevare, og det betyder, at støjskærmsprodukter skal CE-mærkes. Alt i alt er der således mange gode grunde til at få udarbejdet opdaterede vejregelhåndbøger om støjskærme.

Der er udarbejdet tre håndbøger: Planlægning af støjskærme, Projektering af støjskærme samt Drift og Vedligehold af støjskærme.

Planlægning

Håndbogen om planlægning handler om at få fastlagt grundlaget for en støjskærm. Temaerne er bl.a. relevant lovgivning, hensyn til eksisterende planlægning i området, støjberegninger og prioritering, placering og dimensioner, hensyn til fremtidig drift og vedligehold samt ikke mindst information og dialog med de berørte naboer.

Teknikere og planlæggere vil ofte betragte en støjskærm fra vejsiden og vurdere projektet med trafikantens briller. Det gælder fx de visuelle og æstetiske forhold, hvor den bedste løsning set fra vejsiden sagtens kan være en anden end den bedste løsning set fra nabosiden. Denne tilbøjelighed til at se projektet fra vejsiden kan have en uheldig indflydelse på den information og dialog, der tilbydes de berørte naboer, og den kan medvirke til, at hensynet til naboerne undervurderes eller håndteres forkert. Det er nemlig ikke givet, at (alle) naboerne altid og for enhver pris er lykkelige for at få en støjskærm, selvom den opføres for deres skyld.

Projektering

Selvom der er opført en del støjskærme de senere år, er antallet alligevel så begrænset, at kun meget få ingeniører og arkitekter har opbygget rutine i den samlede pakke af de tekniske løsninger, der er brug for. Derfor giver denne håndbog et samlet overblik over den tekniske viden, der kan være behov for i et støjskærmprojekt. De særlige udfordringer, der er konsekvensen af CE-mærkning, behandles også. Selvom en støjskærm i udgangspunktet fremstår som en simpel konstruktion (et måske lidt kraftigt plankeværk), så er der en lang liste over de nødvendige hensyn og aktiviteter, bl.a.:

- Omgivelser og pladsforhold
- Æstetik og udformning
- Relevante myndigheder
- Ledninger i jorden og i luften
- Naboforhold
- Trafiksikkerhed
- Materialevalg
- Tekniske krav
- Fundering
- Udførelse

De tekniske krav påkalder sig særlig interesse, fordi det nu er muligt at CE-mærke støjskærme for så vidt angår de bærende konstruktioner og de akustiske elementer. Faktisk må man ikke længere bruge betegnelsen "støjskærm" om et produkt, med mindre det er CE-mærket.

CE-mærkningen indebærer, at støjskærme alene defineres ved en række ydeevner og kun vanskeligt ved et bestemt udseende eller bestemte materialer. Det betyder, at der er godt styr på en støjskærms akustiske egenskaber, holdbarhed, styrke og andre tekniske egenskaber; de er veldefinerede og kan let indgå i et udbud. Ulempen er imidlertid, at man ofte kan ønske sig et bestemt udseende, som ikke på samme måde kan specificeres uden at stille krav om bestemte konstruktioner, materialevalg mv.

Håndbogen om projektering indeholder en detaljeret afsnit om CE-mærkning.

Drift og vedligehold

Der findes i dag støjskærme langs mange kommunale og statslige veje, og stadig flere medarbejdere i vejsektorens driftsafdelinger får ansvar for vedligehold af støjskærme. Håndbog opfylder et behov for at få samlet de praktiske erfaringer, der er opnået med drift og vedligehold af støjskærme, som i dag opføres ved brug af en række forskellige materialer med forskellige egenskaber.